

Mánudaginn 2. apríl 1984.

Nr. 7/1983. **Hraðfrystihús Stöðvarfjarðar h/f**

(Skarphéðinn Þórisson hrl.)

gegn

Sveini Ben Aðalsteinssyni

(Brynjólfur Kjartansson hrl.)

Skiprúmssamningur. Kaupgjaldsmál.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Ármann Snævarr, Magnús Thoroddsen og Sigurgeir Jónsson.

Áfrýjandi skaut málinu til Hæstaréttar með stefnu 10. janúar 1982. Krefst hann þess, að hann verði sýknaður af kröfum stefnda og sér verði dæmdur málskostnaður í héraði og fyrir Hæstarétti.

Stefndi krefst staðfestingar hins áfrýjanda dóms og málskostnaðar fyrir Hæstarétti.

Eigi verður talið sannað með gögnum máls, að stefndi hafi verið ölvaður hinn 23. maí 1981.

Það er að vísu ósannað, að stefndi hafi tilkynnt forföll sín greindan dag. Vegna viðtals hans þann dag við stýrimann b/v Kambarastarar, SU 200, sem gegndi skipstjórastarfi á skipinu þá veiðiferð, er fór í hönd, og viðbragða hans, sem lýst er í héraðsdómi, þykir þetta eigi girða fyrir rétt stefnda til launa samkvæmt 3. mgr. 1. gr. laga nr. 49/1980, sem breytir 18. gr. sjómannalaga nr. 67/1963, sbr. og 28. og 31. gr. kjarasamnings Sjómannasambands Íslands og Landsambands íslenskra útvegsmanna frá 25. febrúar 1981.

Enginn tölulegur ágreiningur er með aðiljum í máli þessu um umkrafða launafjárhæð.

Með þessum athugasemdum og að öðru leyti með skírskotun til forsendna hins áfrýjanda dóms ber að staðfesta hann nema um vexti, en um þá fer svo sem segir í dómsorði.

Eftir þessum málalokum ber að dæma áfrýjanda til að greiða stefnda 9.500.00 krónur í málskostnað fyrir Hæstarétti.

D ó m s o r ð:

Hinn áfrýjandi dómur á að vera óraskaður nema um vexti.

Áfrýjandi, Hraðfrystihús Stöðvarfjarðar h/f, greiði stefnda,

Sveini Ben Aðalsteinssyni, 34% ársvexti af dæmdri fjárhæð frá 1. júlí 1981 til 11. júní 1982, en dómvexti frá þeim degi til greiðsludags.

Áfrýjandi greiði stefnda 9.500.00 krónur í málskostnað fyrir Hæstarétti.

Dómi þessum ber að fullnægja að viðlagðri aðför að lögum.

Dómur aukadómþings Suður-Múlasýslu 25. október 1982.

I.

Mál þetta var tekið til dóms hinn 4. október sl. að loknum munnlegum málflutningi.

Stefnandi er Sveinn Ben Aðalsteinsson, nnr. 8730-6488, til heimilis að Æsufelli 6, Reykjavík.

Stefndi er Hraðfrystihús Stöðvarfjarðar h.f., Stöðvarfirði, nnr. 4295-7682.

Stefna í málinu var birt hinn 1. júní sl.

Dómkröfur stefnanda eru, að stefndi verði dæmdur til þess að greiða honum kr. 8.159.41 með 40% ársvöxtum frá 01.07.81 til 01.09.81 með 39% ársvöxtum frá þeim degi til stefnubirtingardags, en með dómvöxtum frá þeim degi til greiðsludags.

Þá krefst stefnandi málskostnaðar úr hendi stefnda samkvæmt framlögðum málskostnaðarreikningi.

Stefndi krefst sýknu af kröfum stefnanda og málskostnaðar úr hans hendi samkvæmt gjaldskrá LMFÍ.

Sáttatilaunir báru ekki árangur.

II.

Stefnandi kveðst hafa verið skipverji á skuttogaranum Kambaröst, SU 200, í eigu stefnda, frá því á miðju ári 1977. Í janúar 1978 hafi hann slasast við vinnu um borð í togaranum. Hann hafi verið óvinnufær frá 23.05.81 til 12.06.81 vegna veikinda, sem stafað hafi af þrálátum bakverk, sem rekja megi til slyssins, og vegna aðgerðar á fingri. Kveðst hann hafa skilað stefnda læknisvottorði og krafist hann um greiðslu á forfallalaunum, en verið synjað. Mál þetta sé höfðað til heimtu ógreiddra launa í veikindaforföllum.

Að sögn stefnda eru málavextir á þá leið, að skipstjóri Kambarastar, SU 200, hafi verið búinn að gera stefnanda rækilega grein fyrir, að myndist svo mikið sem áfengislykt af honum, þegar hann mætti til skips, skoðaðist það sem fyrirvaralaus uppsögn. Hinn 23. maí 1981 hafi stefnandi verið á

Egilsstaðaflugvelli og hitt þar 1. stýrimann skuttogarans, sem hafi verið á leið til skips, eins og stefnandi. Stýrimaðurinn hafi ekki viljað, að stefnandi færi um borð, þar sem hann væri ölvaður. Með bréfi, dagsettu 15. júní 1981, hafi skipstjóri togarans staðfest, að stefnanda hefði verið vikið fyrirvaralaust úr starfi vegna siendurtekinnar ölvunar hans við brottför skips.

Samkvæmt frásögn stefnanda, sem hann hefur ekki staðfest fyrir dómi, hélt hann til Reykjavíkur hinn 22. maí 1981, sama dag og b/v Kambaröst kom til hafnar úr veiðiferð. Leitaði stefnandi til Magnúsar B. Einarssonar, læknis á Reykjalundi, vegna bakverkjar, en um leið skoðaði læknirinn fingurmeið, sem hann taldi nauðsynlegt að skera í. Var af ráðið, að Már H. Tulíníus, læknir á Fáskrúðsfirði, framkvæmdi aðgerðina. Stefnandi fór aftur austur næsta dag, 23. maí, og leitaði þá til Más H. Tulíníus læknis, dags. 24. júní 1981, en myndrit af því hefur verið lagt fram, sá hann stefnanda hinn 23. maí 1981 og telur hann óvinnufæran vegna sjúkdóms - Lumbalospöndylosis - frá 23. maí 1981 til 23. júní 1981.

Stefnandi kveðst hafa tilkynnt útgerð b/v Kambarastar, stefnda, hinn 23. maí, að hann væri óvinnufær.

Fyrirsvarsmenn stefnda hafa lýst tildrögum þess, að stefnanda voru settir þeir úrslitakostir, að fyndist svo mikið sem áfengislykt af honum, þegar hann kæmi til skips, yrði honum umsvifalaust vikið úr starfi.

Þeir segja, að hinn 22. maí 1981 hafi stefnandi haldið til Reykjavíkur án þess að gera viðvart um ferðir sínar og hefði hann ekki getað mætt um borð í skipið á boðuðum tíma, nema vegna þess að bíða þurfti í nokkrar klukkustundir eftir varahlutum í það. Hinn 23. maí hafi Þorleifur Dagbjartsson, 1. stýrimaður, hitt stefnanda á Egilsstaðaflugvelli og séð, að hann var undir áhrifum áfengis. Stefnandi hafi spurt, hvort hann ætti að koma þannig um borð í skipið, en stýrimaðurinn sagði, að sér þætti vænt um, að hann gerði það ekki. Stefnandi hafi sagt Þorleifi stuttu eftir þessi orðaskipti, að hann væri búinn að hringja til Stöðvarfjarðar og láta vita um, að hann færi ekki í veiðiferðina.

Enginn af þeim fyrirsvarsmönnum stefnda, sem gætu hafa tekið við slíki tilkynningu, kannast við hana.

Að sögn Þorleifs stýrimanns minntist stefnandi ekki á veikindi sín, er þeir hittust á Egilsstaðaflugvelli.

Af hálfu stefnanda hefur ekki verið getið um, að hann hafi hitt Þorleif stýrimann greint sinn.

Kröfur stefnanda eru ekki tölulega umþrættar. Samkvæmt gögnum málsins fékk hann greiðslu fyrir veiðiferð, sem lauk 23. júní 1981, en hins vegar voru veiðiferðirnar, sem hann krefur um greiðslu fyrir, farnar á tímabilinu

frá 23. maí til 13. júní 1981. Guðjón Smári Agnarsson, framkvæmdastjóri hins stefnda fyrirtækis, hefur sagt, að hann hafi fallist á að greiða stefnanda fyrir veiðiferðina, sem lauk 23. júní 1981, og hafi hann vonast til þess, að málið yrði þá úr sögunni.

III.

Stefnandi reisir kröfu sína á 28. gr. kjarasamnings Sjómannasambands Íslands og Sambands íslenskra útvegsmanna og 3. mgr. 18. gr. laga nr. 67, 1963, sbr. 3. mgr., 1. gr., laga nr. 49, 1980.

Er því haldið fram, að stefnandi hafi orðið óvinnufær hinn 23. maí 1981, eins og í læknisvottorði komi fram, og eigi hann því rétt á launum í veikindum sínum. Því er mótmælt, að stefnandi hafi verið drukkinn á Egilsstaðaflugvelli greint sinn. Af stefnanda hálfu er sagt, að ekkert sé fram komið, sem bendi til þess, að stefndi hafi orðið fyrir tjóni vegna þess, að tilkynning stefnanda til hans um veikindi hafi borist honum seint, og á það lögð áhersla, að stefnandi hafi fyrst fengið vitneskju um uppsögn úr skiprúmi með bréfi Jens Albertssonar skipstjóra, dagsettu 15. júní 1981.

Stefndi reisir sýknu sína á 1. mgr. 3. tl., sbr. 2. mgr. 33. gr. sjómannalaga nr. 67, 1963 og heldur því fram, að heimilt hafi verið að vikja stefnanda fyrirvaralaust úr skiprúmi. Mótmælt er, að stefnandi hafi verið óvinnufær hinn 22. maí 1981.

IV.

Stefnandi kom ekki til skips, þegar halda átti í veiðiferð hinn 23. maí 1981. Af stefnda hálfu er lögð á það megin áhersla, að stefnandi hafi verið ölvadur fyrr sama dag, þá á Egilsstaðaflugvelli, og hefur Þorleifur Dagbjartsson, I. stýrimaður b/v Kambarastar, borið um ölvun stefnanda, eins og rakið er hér að framan. Stefnandi hefur mótmælt vitnisburði stýrimannsins sem röngum.

Dómarinn telur, að í þessu tilviki og eins og sönnunarbyrði er háttað, geti brottvísun úr skiprúmi ekki byggst á 3. tl. 1. mgr. 33. gr. sjómannalaga nr. 67, 1963. Hins vegar kann ákvæði 2. tl. sömu lagagreinar að koma til álita.

Í málinu liggur fyrir vottorð Más H. Tulinius læknis, þar sem læknirinn vottar, að stefnandi hafi verið óvinnufær vegna sjúkdóms frá 23. maí 1981 til 23. júní s.á.

Verður dómurinn að ganga út frá því, að vottorð þetta sé rétt.

Stefnandi á því rétt á launum í veikindaforföllum sínum, sbr. 3. mgr. 1. gr. laga nr. 49, 1980.

Enginn ágreiningur hefur verið um stefnufjárhæð og vaxtakröfu í málinu, og verður stefndi dæmdur til þess að greiða stefnanda kr. 8.159.41

með 40% ársvöxtum frá 01.07.81 til 01.09.81, með 39% ársvöxtum frá þeim degi til greiðsludags, eins og þeir verða á hverjum tíma.

Eftir þessum úrslitum verður stefndi dæmdur til þess að greiða stefnanda málskostnað, sem telst hæfilegur kr. 8.500.-.

Stefnandi krefst ómerkjar á ummælum í skýrslu Jens Albertssonar skipstjóra. Ummælin hljóð þannig:

„Á það skal bent að Sveinn hefur verið rekinn frá flestum þeim vinnustöðum, sem hann hefur verið á sökum óhóflegrar áfengisneyslu.“

Ekki þykja efni til þess að ómerkja ummælin.

Dóminn kvað upp Bogi Nilsson sýslumaður.

D ó m s o r ð:

Stefndi, Hraðfrystihús Stöðvarfjarðar h.f., Stöðvarfirði, nnr. 4295-7682, greiði stefnanda, Sveini Ben Aðalsteinssyni, Æsufelli 6, Reykjavík, nnr. 8730-6488, kr. 8.159.41 með 40% ársvöxtum frá 01.07.81 til 01.09.81, með 39% ársvöxtum frá þeim degi til uppsögu dóms þessa og síðan með hæstu innlánsvöxtum frá þeim degi til greiðsludags, eins og þeir verða á hverjum tíma, og kr. 8.500.- í málskostnað, allt innan 15 daga frá lögbirtingu dóms þessa að viðlagðri aðför að lögum.

Föstudaginn 6. apríl 1984.

Nr. 135/1982. **Þróttur h/f**

(Benedikt Sveinsson hrl.)

gegn

Ólafi V. Sverrissyni

(Brynjólfur Kjartansson hrl.)

Skiprúmssamningur. Kaupgjaldsmál.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Þór Vilhjálmsson, Björn Sveinbjörnsson, Guðmundur Jónsson, Halldór Þorbjörnsson og Magnús P. Torfason.